

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Prokopa a přísedících Evy Bystřické a Ing. Jiřího Hlavsy v hlavním líčení konaném dne 14. 12. 2016 v Táboře **t a k t o** :

Obžalovaný

M [redacted] **K** [redacted]

nar. [redacted] v Táboře, student, trvale bytem [redacted]

uznává se vinným, že

dne [redacted] kolem 18:40 hod v katastru obce [redacted] okres Tábor, jako řidič osobního motorového vozidla tov. zn. [redacted] při jízdě po silnici I. tř. č. [redacted] ve směru od Pelhřimova na Tábor se nevěnoval řízení vozidla a při projíždění levotočivou zatáčkou v km [redacted] uvedené silnice vyjel s vozidlem do protisměru, kde jím řízené vozidlo narazilo do levého boku protijedoucího nákladního vozidla tov. zn. [redacted], a následně se střetlo s protijedoucím motocyklem tov. zn. [redacted] který řídila M [redacted] E [redacted] nar. [redacted], která při střetu utrpěla smrtelné zranění, dále vznikla při nehodě škoda na nákladním vozidle, které je majetkem spol [redacted] a.s., IČ: [redacted], a na vozidle řízeném obžalovaným, které je majetkem L [redacted] K [redacted], nar. [redacted]

tedy

jinému z nedbalosti způsobil smrt a čin spáchal proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona,

čímž spáchal

přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku,

a za to se odsuzuje

podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **2 (dvou) let**.

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon uloženého trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **3 (tři) let**.

Podle § 73 odst. 1, 2 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání **3 (tři) let a 6 (šest) měsíců**.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu se obžalovanému dále ukládá povinnost zaplatit na náhradě nemajetkové újmy poškozeným

- K [redacted] B [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] částku 500.000 Kč,
- Z [redacted] E [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] částku 500.000 Kč,
- Z [redacted] E [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] částku 300.000 Kč a
- V [redacted] Č [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] částku 300.000 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Soud v hlavním líčení vyslechl *obžalovaného* M [redacted] K [redacted] Slyšení byli *svědci* K [redacted] B [redacted] Z [redacted] B [redacted] ml. a Z [redacted] B [redacted] st. Čteny byly úřední záznamy o podaném vysvětlení, které podali svědci F [redacted] M [redacted] a J [redacted] R [redacted] Se souhlasem státní zástupkyně a obžalovaného byl podle § 211 odst. 5 tr. řádu čten jako znalecký posudek *pítevní protokol*. Provedeny byly *důkazy listinné*, a to protokol o nehodě v silničním provozu s plánkem a fotodokumentací, lékařské zprávy, osobní výkazy obžalovaného, přípis obhájce, poštovní poukázka a omluvné dopisy obžalovaného. Soud si dále vyžádal a provedl evidenční kartu řidiče – obžalovaného M [redacted] K [redacted] Obhajobou byla předložena dohoda o provedení práce a oznámení o registraci škodné události a zmocněncem poškozených byl předložen přípis pojišťovně Direct.

Soud zhodnotil poté provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, řidiče se svým vnitřním přesvědčením založeném na pečlivém uvážení všech okolností případu (§ 2 odst. 6 trestního řádu) a dospěl k závěru, že má k dispozici dostatečný důkazní materiál, který mu dovoluje ve věci rozhodnout o **vině obžalovaného**.

Obžalovaný doznal, a výpovědi svědků M [redacted] a R [redacted] resp. důkazy listinnými, týkajícími se ohledání místa dopravní nehody, bylo potvrzeno, že ke skutku došlo tak, jak uvedeno v obžalobě. Obžalovaný podrobně popsal události před a po nehodě dne [redacted] kolem 18:40 hod v katastru obce [redacted] okres Tábor. Uvedl, že cestoval z [redacted] do [redacted] a odtud měl namířeno přes [redacted] do [redacted]. Z nehody si vybavuje pouze záblesky světla a tmy, pocit brzdění a odezvy pedálů. Pak se probral až v autě mimo vozovku. Příčinu kolize samotné si nevybavuje, ale předpokládá, že pravděpodobně usnul za volantem, neboť mu nebylo zcela dobře a bylo velké teplo. Nad ztrátou lidského života vyslovil hlubokou lítost. Svědek R [redacted] M [redacted] popsal, že kritického dne jel přes obec [redacted] s cisternou tov. zn. [redacted] kterou sváží mléko. Z vedlejší silnice se za ním zařadil motocykl. Tento jel stejnou rychlostí jako on, cca 75 až 80 km/hod a pokračovali takto k místu nehody. Proti němu ve směru od [redacted] jelo černé vozidlo (tj. vůz tov. zn. [redacted], řízený obžalovaným), které náhle vybočilo ze svého jízdniho pruhu a zamířilo do jeho pruhu. Svědek strhl řízení na krajnici a vozidlo narazilo do levého boku cisterny. Poté svědek cisternu zastavil, vystoupil a viděl, že vozidlo srazilo i za ním jedoucí motorku. Svědek [redacted] dával na křižovatce poblíž [redacted] přednost v jízdě vozidlům jedoucím po hlavní silnici. Všiml si, že od [redacted] jede vozidlo tmavé barvy prostředkem silnice. V protisměru jela cisterna s mlékem. Viděl, že řidič této cisterny bliká dálkovými světly. Pak spatřil, že ono tmavé vozidlo narazilo do boku cisterny, roztočilo se a spadlo do příkopu. Odstavil své vozidlo a šel pomáhat na místo nehody. Tam si všiml, že na místě leží zraněná řidička motocyklu. Z protokolu o nehodě v silničním provozu, plánu a fotodokumentace se zjišťuje místo dopravní nehody, konečné postavení vozidel, rozsah jejich poškození a poloha na místě zajištěných stop. Z pitevního protokolu ze soudní pitvy plyne, že příčinou smrti poškozené M [redacted] B [redacted] bylo polytrauma.

Pokud jde tedy o otázku viny obžalovaného, důkazní situace je zcela jednoznačná. Obžalovaný kritického dne při jízdě po silnici I. tř. č. 19 ve směru od [redacted] na [redacted] bezpochyby porušil jak ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zák. č. 361/2000 Sb., které ukládá řidičům povinnost *věnovat se plně řízení vozidla* a rovněž ustanovení § 11 odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb., podle něhož se se *na pozemní komunikaci jezdí vpravo*. Z okolnosti nehody tak, jak ji popisuje on sám i svědci je patrné, že obžalovaný pravděpodobně skutečně za volantem automobilu usnul. V důsledku mikrosnánku vyjel s vozidlem do protisměru, kde jeho auto narazilo do levého boku protijedoucího nákladního vozidla tov. zn. [redacted] a následně se střetlo s protijedoucím motocyklem. V příčinné souvislosti s tímto jednáním obžalovaného došlo ke vzniku dopravní nehody a smrtelného zranění poškozené M [redacted] B [redacted]. Obžalovaný tak mimo jakoukoli pochybnost *spáchal přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku*.

Pokud jde o výrok o **druhu a výměře trestu**, soud vzal v úvahu kritéria stanovená ustanoveními § 39 tr. zákoníku, přihlédl tedy k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, jenž jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem. Přihlédl k poměrům pachatele, jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy. Dále přihlédl k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život obžalovaného, posoudil existenci polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ust. § 41 a § 42 tr. zákoníku, a poté dospěl k následujícím závěrům:

Jak zdůrazněno obhajobou, obžalovanému M. K. výrazně polehčuje jeho úplné *doznání* (§ 41 písm. l) tr. zákoníku). Obžalovaný se nesnažil žádným způsobem vyvinít nepravdivými tvrzeními, což u tohoto typu trestné činnosti není neobvyklé ani v případech, kdy se vina pachatele spolehlivě prokazuje dalšími důkazy, případně kdy jsou následky nehody méně tragické. Dále mu polehčuje *dosavadní bezúhonnost*. A to i řidičská, neboť za 4. roky, kdy vlastní řidičské oprávnění, spáchal pouze jediný, nepříliš závažný dopravní přeštek (§ 41 písm. o) tr. zákoníku). Konečně mu polehčuje jím projevená *upřímná lítost* nad následky jeho jednání (§ 41 písm. n) tr. zákoníku). Obžalovaný adresoval rodině omluvné dopisy a zaslal byť symbolickou, avšak vzhledem k jeho příjmům studenta ne zcela zanedbatelnou částku nad rámec pojistného plnění. Refletoval před soudem přesvědčivým způsobem tragický následek svého jednání.

Ve prospěch obžalovaného hovoří i způsob provedení činu a jeho okolnosti a míra zavinění, neboť je zcela evidentní, že *nezpůsobil nehodu v důsledku bezohledné jízdy*, spojené např. s úmyslnými riskantními manévry, překračováním rychlosti apod.

V neprospěch obžalovaného M. K. hovoří především význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen a *nejvážnější představitelný následek jeho trestného činu, tedy smrt člověka*. V důsledku jeho náhlého usnutí, kterému mohl pravděpodobně zabránit byť i jen tím, že by jízdu přerušil a odpočal si, přišla o život ještě relativně mladá žena z funkční rodiny. Matka a životní partnerka, velmi bolestně postrádaná svými blízkými.

Soud, s ohledem na výše popsané okolnosti, které obžalovanému polehčují, nepřistupoval k ukládání represivního trestu. V zákonném rozpětí 1 rok až 6 let odnětí svobody byl obžalovanému ukládán trest ve spodní 1/5 sazby, s podmíněným odkladem na zkušební dobu v horní 1/3 sazby. Takto koncipovaný trest je třeba považovat za *nejmírnější možný*. Vedle toho soud obžalovanému uložil také trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 3 a ½ roku. Je na místě obžalovaného vyloučit z účasti v silničním provozu, což závažnost důsledku jeho nedbalosti odůvodňuje více než dostatečně. Takto koncipovaným trestem podle svého mínění soud vyváženě reagoval na všechny skutečnosti, jež mluví ve prospěch obžalovaného a současně na tragický důsledek nehody, kterou zavinil.

V adhezním řízení se svými nároky na **náhradu nemajetkové újmy** připojili jako poškození pozůstalí příbuzní zemřelé M. B. Uplatněn byl nárok dcery poškozené K. B. nar. syna poškozené Z. B. nar. bývalého manžela poškozené Z. B. nar. a matky poškozené V. Č. nar. tak, jak je vyčíslen ve výroku rozhodnutí. Soud zcela přisvědčil argumentaci zmocněnce sekundárně poškozených. Svědci K. B. Z. B. ml. a Z. B. st. vypovídali o svém vztahu k poškozené věrohodně, přesvědčivě, kdy soud pravdivost jejich tvrzení ověřoval dotazy na vztah nejen k nim, ale i ostatním poškozeným (tj. vzájemně ověřoval pravdivost jejich výpovědí), včetně matky zesnulé, kterou vzhledem k jejímu věku a úzkým vazbám mezi členy rodiny nebylo nutno slyšet osobně.

Podle ustanovení § 2959 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku (dále jen „NOZ“), při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

Ke kritériím, která by měla být zkoumána v rámci trestního řízení při rozhodování o náhradě nemajetkové újmy pro skupinu citově nejbližších osob, se opakovaně vyjádřila doktrína i judikatura. Z nejaktuálnější, porekodifikační rozhodovací praxe lze např. zmínit rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. dubna 2015, č. j. 4 Tdo 1402/2015-97. Toto rozhodnutí (v návaznosti na závěry, vyslovené v nálezu Ústavního soudu ze dne 22. prosince 2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14) vymezuje okolnosti, které individualizují závěry o výši nemajetkové újmy, jinak řečeno kritéria, která soud musí zkoumat pro stanovení výše náhrady. Na straně *poškozeného* jsou to a) intenzita vztahu žalobce se zemřelým, b) věk zemřelého a pozůstalých, c) otázka hmotné závislosti pozůstalého na usmrcené osobě, d) případné poskytnutí jiné satisfakce. Pro výši náhrady je klíčová kvalita vzájemného vztahu. Okolnosti na straně *osoby odpovědné* (původce zásahu) představují zejména a) postoj žalovaného (lítost, náhrada škody, omluva aj.), b) dopad události do duševní sféry původce fyzické osoby, c) jeho majetkové poměry a d) míra zavinění, ev. míra spoluzavinění usmrcené osoby. Jako základní rozpětí pro stanovení výše náhrady doporučuje 240 000 Kč až 500 000 Kč v typovém případě nejbližších osob (manželé, rodiče a děti), jsou-li popsána kritéria neutrální.

Odůvodnění citovaného rozhodnutí podle přesvědčení podepsaného soudce nelze přijmout bezesbytku, pokud jde o finanční rozsah základního rozpětí nároku na náhradu při usmrcení osoby blízké. Soudní praxe se až dosud klonila k poněkud vyšší míře základního rozpětí. Je-li v citovaném nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2844/14 vysloven požadavek na aplikaci principu proporcionality při přiznávání *co možná srovnatelných částek za objektivně podobné újmy*, nelze v tomto smyslu soudní praxi ignorovat. Nelze rovněž přehlédnout rozpor mezi základním rozpětím, stanoveným rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR č. j. 4 Tdo 1402/2015-97 a Metodikou k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, schválenou (rovněž) Nejvyšším soudem ČR k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (pod č. 63/2014). Metodika stanoví *hodnotu zmařeného (byť neskončeného) lidského života ve výši 10 mil. Kč*, byť se týká újmy způsobené primárně poškozenému, nikoli pozůstalým. V neposlední řadě je pak třeba přihlídnout k jazykovému a teleologickému výkladu § 2959 NOZ, kdy požadavek na kompenzaci „vyvažující plně jejich utrpení,“ jasně implikuje vůli, aby *kompenzace pozůstalým by měla být co nejúplnější (největší)*.

V daném případě se však nárok, uplatněný pozůstalými, neodchyluje ani od poněkud problematického vyčíslení základního rozpětí v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č. j. 4 Tdo 1402/2015-97. Je zcela adekvátní, přiměřený. Kritéria pro stanovení výše náhrady nemajetkové újmy pak hovoří jednoznačně pro závěr o důvodnosti nároků, vznesených sekundárně poškozenými.

Dceři zesnulé K. B. a jejímu synovi Z. E. soud přiznal každému částku po 500.000 Kč. Dcera K. E. si byla podle své výpovědi i výpovědi dalších členů rodiny s matkou velmi blízká. Sdílely společné zájmy a kamarády z řad motorkářské komunity, jezdily na společné vyjížděky apod. Navštěvovaly se, i když už dcera s matkou nežila ve společné domácnosti. Intenzita jejich vztahu byla nadstandardně vysoká. I když je K. B. již zletilá, vzhledem k věku M. E. (nar. ...) mohl jejich harmonický vztah trvat další desítky let. K. E. mimoto přišla nejen o matku-kamarádku, ale též o babičku pro své možné budoucí děti, což je pro ni doživotní tragická ztráta. Obdobný závěr platí i pro syna poškozené Z. E. ml. Ten rovněž nežije s matkou ve společné domácnosti, je již zletilý a soběstačný. Matka jej však navštěvovala a on ji, trávili spolu volný čas (jezdili spolu na výlety) apod. Podporovala jej finančně i psychicky, když se vinou vlastního jednání (nehoda pod vlivem alkoholu) ocitl v tíživé finanční situaci. I on přišel o babičku svých možných budoucích dětí. Druhu

poškozené zesnulé, Z██████ E██████ st. soud přiznal částku 300.000 Kč navzdory tomu, že byl formálně se zesnulou rozveden. Soud zcela uvěřil tvrzení jeho i jeho dětí o vztahu s poškozenou, která se o něho a o domácnost, kterou sdíleli, starala, byť i neměli úplně společné zájmy a svědek nebyl tak společenský a aktivní, jako jeho manželka (což bylo zcela evidentně důvodem rozvodu, který si oba poté fakticky „rozmysleli“ a nerozešli se). Ust. § 2959 NOZ hovoří nejen o rodinných příslušnících ale též o jakékoli jiné osobě blízké a možno říci, že právě druhá poškozené tragická událost postihla evidentně nejvíce. Byl na ni odkázán osobní péčí jako muž a měl k ní i hluboký citový vztah, o čemž svědčí jeho nelíčený žal, pláč u výsledku u hlavního líčení (viz č.l. 114 spisu). Částka 300.000 Kč tedy není v žádném případě neadekvátní jeho utrpení. *Matka poškozené zesnulé V██████ Č██████* pak nebyla podle výpovědi svědků na dceru odkázána osobní péčí ani zcela finančně závislá. Poškozená je však nemocná, dcera ji navštěvovala, pomáhala a podporovala ji příležitostně. Tragická ztráta tak blízké osoby, jako je vlastní dítě, které poškozená přežila, zcela nepochybně odůvodňuje výrok o náhradě nemajetkové újmy ve výši 300.000 Kč.

Konečně pak soud hodnotil jako další rozhodný aspekt pro stanovení výše náhrady nemajetkové újmy okolnosti na straně na straně obžalovaného. Postoj žalovaného, tedy jeho *upřímná lítost* nad tragickým důsledkem nehody, kterou zavinil, symbolická částka, kterou zaslal a písemná omluva, byly zmíněny výše. Majetkové poměry obžalovaného jsou sice v tuto chvíli alespoň formálně nevysoké, neboť je studentem informatiky a pracuje toliko brigádně. Perspektivní obor, který studuje a především fakt, že se nehoda stala v silničním provozu, aniž by byl obžalovaný pod vlivem alkoholu a čelil hrozbě regresního nároku, však jasně hovoří pro to, že přiznané částky náhrady jsou přiměřené. Podle § 6 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb. se pojištění odpovědnosti za provoz motorového vozidla vztahuje na každou osobu, která je povinna nahradit újmu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Podle odst. 2 písm. a) tohoto ustanovení má pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku poškozenému mimo jiné způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením. Vozidlo řízené obžalovaným přitom v dané věci bylo pojištěno, a *příslušná pojišťovna by tedy měla za obžalovaného nést tíhu vyplacené relativní náhrady*. Pokud jde míru spoluzavinění usmrcené osoby, lze uzavřít, že k nehodě došlo výlučným zaviněním obžalovaného a *poškozená zemřelá se na vzniku nehodě a jejím následku nijak nepříčinila*.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do o s m i dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal.

V Táboře dne 14. 12. 2016

Mgr. Martin Prokop v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Martina Skopcová

